

ארייה שמעט פון לאדזש וואיעוואודמווע

לעבען איבער א פינאנציעלען מרוים

אין א שווערע פינאנציעלען לאגע אין דער שווערער סיטואציע געפינט זיך צוליב די פערקלענערטע איינקומסטן א רייה שטעט פון לאדזש וואיעוואודמווע, בעזונדערס די איי-דוסטרע-שטעט געזעצט וואס קאליש, אלעקסאנדער און רודא-פאבי-ניץ.

דורכשניטליך האבען זיי פערקלענערט די הכנסות אויף 30 פראצענט און די איינסאמען זענען גרעסער געווארען צוליב די איינסאמען אויף ארבייטס-לאזען שטיצע.

אין דער שווערער סיטואציע מיט זיך זעלבן, וועלכע אין 1 מיליאן זי, געוויסט שטעט האבען די סירטע שטייער-עלדע פערברויכט אוי קען, צוליב וואס די סטאטאסטיק אייניגע בורמיסטשען איבערן צו דער פראקטיקאטור, 050

די 4-טע זאליטשקע פון אומזאץ-שטייער

דארפען די פינאנץ-אמטען פונאנדערלעגען אויף ראטעס אינטערעווענץ פון צענטראלען סוחרים-פעראייין

טען האבען די בקשות גענומען אין אכט עטליכע נאטשעלניקעס האבען אבער די בקשות צוגעזאגט. נישט רע-כענענדיג זיך מיט די אנגעבענע מא-טיווען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, האט א דעלעגאציע פון צענטראלען סוחרים-פעראייין (פיעדעראקאדער 10) נעכטען נישט פערטריקאווי, נאר קא-מאוויוז

אין דער 4-טער זאליטשקע פון אומזאץ-שטייער, זענען די סוחרים און צוליבן מאנגעל אין מזאנץ, ווענדען זיך די סוחרים צו די פינאנץ-אמטען מיט ביי-טעס, צו בערענעצען די זאליטשקע, און די סומען פונאנדערלעגען אויף ראטעס. דער רוב פון די פינאנץ-אמ-טען האט אומזאץ-שטייער פון אומזאץ-שטייער-עלדען און צוליבן די סוחרים און צוליבן די פינאנץ-אמטען מיט ביי-טעס, צו בערענעצען די זאליטשקע, און די סומען פונאנדערלעגען אויף ראטעס.

ווערט דערשאסן בעת א חתונה

אין דאָרף באַיאָנא און פאַרנעמקען אַ חתונה, בעת וועלכער עס איז געווען צו א טראַגישער פאַטירנאָר, צוריק-געהענדיג פון קאַטשעקא, וואו עס איז געבענען געוואָרען דער "שלוו" האָט דער גאַסט ראַך פּיאַסעצק גע-טראָפּען און אַרעסטירט.

מוטער און קינד דערטרינקען אין א טייך

זי בעמערקט, ווי איהר קינד טרינקט זיך, אבער ווען די מוטער האט זיך אריינגעטראָפּען אַריינס אין דעם טייך, האט זי זיך אויך מיטגעצוי-גען געוואָרען און וואַסער.

ווען מ'האט מוטער און קינד אַריינס געזעהן פון טייך זענען ביידע שוין געווען טויט.

א גרויסע פּאַסירונג האָט זיך אָפּגעשפּילט אין דאָרף רוסאַלעוועק, אַ געוויסען אַלעאָוואַטיש-ס-ע-היה-גען יונגעלע האָט זיך געגליטשט אַויפֿן פּערטרינקען טייך, פּלוצלינג האָט דאָס אייז זיך אַינגעבראַכען און דאָס יונגעלע איז אַריינגעפאַלען אין טייך, ווען די מוטער איז אַריינגעפאַלען, האָט זי זיך אויך מיטגעצוי-גען.

ההדה פאדערט, אז דער מאגיסטראט זאל און האלטען די יודישע יתומים און משוגעים

אומזאץ פון יודישער סח'ה בעטרעפט 4 מיליאן ז'ל. — אויב סאציאלער הילף אזוי אין 1930 אויסגעגעבען געווארען 463,800 ז'ל.

פון לאדזש האנדעלס-געריכט

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

דאָס אייז זיך אַינגעבראַכען און דאָס יונגעלע איז אַריינגעפאַלען אין טייך, ווען די מוטער איז אַריינגעפאַלען, האָט זי זיך אויך מיטגעצוי-גען.

טראמזוי-אונגליק

אין יאהר 1930

די סטאַטיסטיק וועגן די וויי-אונגליקען בעווייזט, אז אין גאַנצעם יאהר זענען לאָדזש יודישע 81 פּאַלען אַראָפּ שניט, 25 מַל האָבען טראַמזוי צוזאַמענגעשטויסען, 469 קאַסען פּעט, בעת וועלכע טראַמזוי-אונגליקען זענען צוזאַמענגעשטויסען מיט ווען און אויף אַרבייט, אויף טויט זענען געפּאָהרען געוואָרען 7 מענטשן 1929 - 10 פּערזאָן, 1 מענטש אין איבערגעפּאָהרען און אין געבליבן קאַלירע, פּערזאָנען זענען איבערגעפּאָהרען געוואָרען; 2 פּאַר אַרבייטספּראָגען זענען געבליבן קאַלירע, 79 פּאַלען מיט זישרען אָהן טרויעריגע פּאַלירען.

פירמע יאהוב ראזענטאל אנטער באנקראט געריכטס-אויפזיכט פאר, יוזעה דאוידאוויטש

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

פון לאדזש האנדעלס-געריכט

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

טראמזוי-אונגליק

אין יאהר 1930

די סטאַטיסטיק וועגן די וויי-אונגליקען בעווייזט, אז אין גאַנצעם יאהר זענען לאָדזש יודישע 81 פּאַלען אַראָפּ שניט, 25 מַל האָבען טראַמזוי צוזאַמענגעשטויסען, 469 קאַסען פּעט, בעת וועלכע טראַמזוי-אונגליקען זענען צוזאַמענגעשטויסען מיט ווען און אויף אַרבייט, אויף טויט זענען געפּאָהרען געוואָרען 7 מענטשן 1929 - 10 פּערזאָן, 1 מענטש אין איבערגעפּאָהרען און אין געבליבן קאַלירע, פּערזאָנען זענען איבערגעפּאָהרען געוואָרען; 2 פּאַר אַרבייטספּראָגען זענען געבליבן קאַלירע, 79 פּאַלען מיט זישרען אָהן טרויעריגע פּאַלירען.

פירמע יאהוב ראזענטאל אנטער באנקראט געריכטס-אויפזיכט פאר, יוזעה דאוידאוויטש

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

פון לאדזש האנדעלס-געריכט

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

טראמזוי-אונגליק

אין יאהר 1930

די סטאַטיסטיק וועגן די וויי-אונגליקען בעווייזט, אז אין גאַנצעם יאהר זענען לאָדזש יודישע 81 פּאַלען אַראָפּ שניט, 25 מַל האָבען טראַמזוי צוזאַמענגעשטויסען, 469 קאַסען פּעט, בעת וועלכע טראַמזוי-אונגליקען זענען צוזאַמענגעשטויסען מיט ווען און אויף אַרבייט, אויף טויט זענען געפּאָהרען געוואָרען 7 מענטשן 1929 - 10 פּערזאָן, 1 מענטש אין איבערגעפּאָהרען און אין געבליבן קאַלירע, פּערזאָנען זענען איבערגעפּאָהרען געוואָרען; 2 פּאַר אַרבייטספּראָגען זענען געבליבן קאַלירע, 79 פּאַלען מיט זישרען אָהן טרויעריגע פּאַלירען.

פירמע יאהוב ראזענטאל אנטער באנקראט געריכטס-אויפזיכט פאר, יוזעה דאוידאוויטש

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

פון לאדזש האנדעלס-געריכט

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

לאדזש
15 יאנואר 1931
אין אומזאץ פון יודישער סח'ה בעטרעפט 4 מיליאן ז'ל. — אויב סאציאלער הילף אזוי אין 1930 אויסגעגעבען געווארען 463,800 ז'ל.

טאג-בראניק

דעלעגאציע צום פּרעמיער

די דעלעגאציע פון די דעפּוטאט-טען ד"ר פּינסק, וואַסקעוויטש און די "ה" מאָדערנע וואַסקעוויטש און דעמאָקראַטיק זענען באַטייליגט צום פּרעמיער אַרבייטע-נעפּאָהרען אינטער-ווען וועגען שטי-צע פּאַר זי לאָדזש אַרבייטסלאָזע.

נייע אפערטע
ווענען בויען וואַסערליימונג
א דעלעגאציע פון אַרבייטס-ווערער יודישע האָט פּאַרענשטעלט דעם לאָדזש מאַגיסטראַט אַרבייטס-וועגען בויען וואַסערליימונג און קאַנאַליזאַציע, אויף פּיל געניטערע בעדינגונגען פון אַלע זיי אייניגע אפערטען.

די סטאַטיסטיק וועגן די וויי-אונגליקען בעווייזט, אז אין גאַנצעם יאהר זענען לאָדזש יודישע 81 פּאַלען אַראָפּ שניט, 25 מַל האָבען טראַמזוי צוזאַמענגעשטויסען, 469 קאַסען פּעט, בעת וועלכע טראַמזוי-אונגליקען זענען צוזאַמענגעשטויסען מיט ווען און אויף אַרבייט, אויף טויט זענען געפּאָהרען געוואָרען 7 מענטשן 1929 - 10 פּערזאָן, 1 מענטש אין איבערגעפּאָהרען און אין געבליבן קאַלירע, פּערזאָנען זענען איבערגעפּאָהרען געוואָרען; 2 פּאַר אַרבייטספּראָגען זענען געבליבן קאַלירע, 79 פּאַלען מיט זישרען אָהן טרויעריגע פּאַלירען.

דאָס אייגענעמאָלע פּערטענען פֿון דער פֿירמע און זון נעמען די נאַרמאַטיק, אַן אַרבעטער אַהער וועלען פּעקטען אַהער פֿילע הונדערט פּראָצענט. דערטע יונגעלע פֿון פֿורמע 80 ווערען-שטעלע, וועלכע זון וויל פּעקטען, כדי צו דע-קען די הילף, וועל פּעקטען נעמען נעמען די פֿירמע אויף מעגליכקייט צו קענען ווערען בערענען די מעגליכקייט צו קענען דער זון פֿאַרענדיקט דער פּראָצען.

די סטאַטיסטיק וועגן די וויי-אונגליקען בעווייזט, אז אין גאַנצעם יאהר זענען לאָדזש יודישע 81 פּאַלען אַראָפּ שניט, 25 מַל האָבען טראַמזוי צוזאַמענגעשטויסען, 469 קאַסען פּעט, בעת וועלכע טראַמזוי-אונגליקען זענען צוזאַמענגעשטויסען מיט ווען און אויף אַרבייט, אויף טויט זענען געפּאָהרען געוואָרען 7 מענטשן 1929 - 10 פּערזאָן, 1 מענטש אין איבערגעפּאָהרען און אין געבליבן קאַלירע, פּערזאָנען זענען איבערגעפּאָהרען געוואָרען; 2 פּאַר אַרבייטספּראָגען זענען געבליבן קאַלירע, 79 פּאַלען מיט זישרען אָהן טרויעריגע פּאַלירען.

פערשאלטען בלוט
גרויסער שפאנענדר ראמאן פון דער היינטיגער צייט

אין ווערן, אבער זיין פנים האט געוויזן, ווי טיף זיין נשמה איז דערשיקערט.
- זי האט מיך גישט! דערקענט זי מיך אפער ניט?
- האט אדעלע געפרעגט.

פארברעכען, וואס ער איז גישט בעגאנגען, און דערמיט האט ער אונזער גליק צושטערט. בלויז צו און זאך צייל איך איצט. און דאס וויל איך פוירורליקען. נאכהאן דעם דעזיגען שפאן!
אדעלעס אויגען האבען געפלאמט און איהר געזיכט האט בעדעקט א רויטער שטראם.

פארברעכען, וואס ער איז גישט בעגאנגען, און דערמיט האט ער אונזער גליק צושטערט. בלויז צו און זאך צייל איך איצט. און דאס וויל איך פוירורליקען. נאכהאן דעם דעזיגען שפאן!
אדעלעס אויגען האבען געפלאמט און איהר געזיכט האט בעדעקט א רויטער שטראם.

פארברעכען, וואס ער איז גישט בעגאנגען, און דערמיט האט ער אונזער גליק צושטערט. בלויז צו און זאך צייל איך איצט. און דאס וויל איך פוירורליקען. נאכהאן דעם דעזיגען שפאן!
אדעלעס אויגען האבען געפלאמט און איהר געזיכט האט בעדעקט א רויטער שטראם.

Komplet Freblowski
prowadzony w języku polskim i hebrajskim przez pierwszorzędną freblankę, została otwarty.
p. Sulamity Poznańskiej
S. Poznańska, ul. Magistracka № 20.

היינט ערעפנונג!
באר „אדלאן“
צעגעליאנא 33, טעל. 130-49
צווייטע, מיטאגע, אווענדפרייט
רייכהאלטיגער פופטע - פאכמענישע קיך.

ZACHETA
זגירושער-גאס 26

היינט און ווייטעריגע טעג!
דער צוריקהעהר
פון געפאנגענשאפט
Dita Parlo, Gustaw Fröhlich

ה'א חכמה תפא, ותבונה תתן קולה, אם תחן אמרי ומצותי תצפן אתך, או תשכח בשח ושחוני, כי הלך בתוה ילך בטה, ומתהש דרכי יודע איבער דעם זאטעס נאך קומען אין דער בילדא פון דאס איז איבערגעטרעטן געווארן דער מאנעליא
פיעטריהאווער 17
טעל. 124-95

FOCADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
זאוואווקא 1.
נאך פאר ווענערישע הויט-קראנקייטען צו און מענער-שווערע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס און ספיליס און טיפער קאמפליקס מיט ספעציאליסטען פון אוראטאלישע און נערווען-קראנקייטען.

צו דער אויפמערקזאמקייט פון ג' קינדשאפט פאר רייניגען פון יעדער מענער און דאמען גארדערעאבע מיטן „טרי“
אין בעסטער אויספירונג
רעכנען מיר נישט טייערער אלס די קאנקורענץ
P. Weber i R. Lewandowski
28 p. Str. Kaniowskich 34 a tel. 149-34.

אכטוינג!
אין מאך בעקאנט, דאס איך בעשעפטיג מיך ווייטער מיט אונטערזיכט ערשיילען: די פולישע און דייטשע שפראך גרינדליך, בוכ-האלטערע, קארעספאנדענץ און מאשינשרייבען, אלגעמיינע געזעלשאפט, פארברייטונג אין גרויס-שולען, קארעספאנדענץ אין ענגליש און רוסיש, ספעציעלע מעטאדע פאר שוואך ענטוויקעלטע און גייסטיג-שוואכע קינדער מיט גיטען ערפאלג.
פריוואט-לערהער
גרינבוים
קאנטאקטאנטער 46, לינקע אקסידע 1, טעל.

Kocioł Parowy
poszukiwany od 8 atm. ciśn. z wyż Oferty wraz z rozmiarem kotła, wy-czerpującą ceną i warunkami płacy składać do Redakcji niniejszego pisma pod „Kocioł“.

היינטיג פאר דאמען!
מאכט און די עלטענעסטע דאמען-דייטשע נאך דער לעצטער פאריווער מאדע און די עלטעסטע הויט איבער-הויט ביטע און אויך גענעלייך ניי געדענקט דעם אדרעס:
23 זאוואדוקא 23
אין הויף, 2-טען אויגאנג, לינקע פארטער, בעלמ. גייט היטען די לעצטע גייהייטען און מייער אויס-50 פראז. ביליגער ערטייגונג - ווי איבער-הויט, טאליא.
TOLA

אליכס אישים אהרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערענדיגען אייערע אג-געזעלשאפט ענינים זאלטען קומען צו ליפערן אין דעם בירא
פיעטריהאווער 17
2-טער הויף פארטער

דורכאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79.
וואס ס'ווערט טרעפדיגט און געשריבען אלעריי מיטען קלויזעלעט און זא-בעזעפערשטייעט אויך אלע טעטע און פולישע און משר פון 24 שעה, אפ-לאזעט, אפזאיינעט, אדוואלענעט, רע-קורטען ווענען פעלער, וויזעס און קא-מסאראט-שאנד, ווערענע-אינהא-און אויך נאך פולישע און גאליציען ווערען פונקטליך און געוויסענשאפט ערענדיגט צו די ביליגסטע פרייען, שותפות-אהטען, סטאטוטן, איבערזעצן אינטערציוועס, אקטן, דאראוויזעס אלעריי פראוועס ווערען אנגענומען אדורכצופירען, עווענ-טועל מיט א נ' דו א קאט.
די אייניגע טאכטער פון ישראל מאנעליא
2-טער הויף פארטער, דורכאנג זאכאדניא 52, טעל. 148-79.

Dr. St. Praport
Ginecolog Urolog
ספעציאליסט פאר טרויען און ארוין קראנקייטן נעכט אן פון 6-8 אווענד.
גדאנסקא 77, טעל. 208-95
אין לעטשניצע, סאניאטא, ציגעל-גאס 29 פון 11 גי 1 מיטאג.

ענטשודדיגונג
אין בעט ענטשודדיגונג ביי די פערזאנלייט פון פרוכטע-און און געמיינע-פערליין ברושעווינער 19, פאר מיין נישט ריכטיגען ארויסטריט ביי די פערזאנלייט-וועגן אין אן איינפירערענען מאמענט און גלייכצייטיג בעט און ענטשודדיגונג ביים ח' פיאסקאווסקי פאר בעלידיגען איהם מיט שטענדיגע אויסרוקען, איך פערזיכער, אז עס וועט מעהר אועלכעט נישט פארקומען, מיט אכטונג בעני ערעלמאפה.

די שענסטע פאטאגראפישע אויפנאמען
און סאלידע אויספירונג איז נאך אין דעם ערשטקל. קונסט - פאטאגראפישע אטעליער
„PARISIEN“
אינהאבער: ה' כראסא, לאדז, פראנציסקאנער 30
עס ווערען אויסגעפערטעט אלעריי ארבייטען, וואס אנבעלונג צו פאטאגראפיע, צ. ב. רעפארטאזשעס פון מאלער-בילדער, מאשינען-פלענער, ארכיטעקטור, פאבליק-קאלעקטאן, אינערן און אויסערן-אויפנאמען, פערזאנלעך-בילדער, גרופען, בעלער, באנקע-טען, ארטיסטישע קרייזען, אמאטאָרען-פארשטעלונגען א. א. ו. אלע אויפנאמען ווערן אויסגעפירט דורך מיר פאר צו זיך. ספעציאליטעט פון פארטערען, ווי אויך א גרויסער אויסוואהל פון פערשדענע ראממען, צו זען ביליגע פרייזען, צופאהר מיט די טראמוויען 1, 6, 14.
מיט אכטונג
Zakład Fotograficzny „PARISIEN“
wł. H. SROKA
Łódź, Franciszkańska 30

שרייבען שעה און שנעל
לערנט אויס דער בעריהמער קאליגראף 5. בערמאן אין 15 לעקציעס, אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואס קען גארניט, די עלטער שפילט קיין ראלע ניט.
זאוואדוקא 19, טעל. 124-95